

Innst. S. nr. 62

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument nr. 8:132 (2007–2008)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Elisabeth Aspaker, Elisabeth Røbekk Nørve, Øyvind Halleraker og Ivar Kristiansen om å be Regjeringen utrede et nasjonalt marked for grønne sertifikater

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

"Stortinget ber Regjeringen utrede et nasjonalt marked for grønne sertifikater, og legge dette frem for Stortinget på en egnet måte i løpet av høsten 2008."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ann-Kristin Engstad, Asmund Kristoffersen, Marianne Marthinsen, Tore Nordtun, Torny Pedersen og Terje Aasland, fra Fremskrittspartiet, Tord Lien, Ketil Solvik-Olsen og Ingrid Skårmo, fra Høyre, Peter Skovholt Gitmark og Ivar Kristiansen, fra Sosialistisk Venstreparti, Inga Marte Thorkildsen, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Holten Hjemdal, fra Senterpartiet, Erling Sande, og fra Venstre, lederen Gunnar Kvassheim, viser til Dokument nr. 8:132 (2007–2008), hvor en ber Regjeringen utrede et nasjonalt

marked for grønne sertifikater, og legge dette frem for Stortinget på en egnet måte i løpet av høsten 2008.

Komiteen viser til at det i klimaforliket mellom regjeringspartiene og øvrige partier utenom Fremskrittspartiet er bred enighet om å gjenoppta drøftingene med Sverige for å utvikle et felles marked for grønne sertifikater. Statsråden uttaler i brev til komiteen datert 28. august 2008, vedlagt, at de nå har på plass en forståelse med Sverige om utviklingen av et felles marked for el-sertifikater. Dette arbeidet er berammet å være ferdigstilt innen 1. oktober 2009.

Komiteen er enig med forslagsstillerne i at det er viktig å øke produksjonen av ny fornybar energi. Produksjon av fornybar energi til eget bruk og til fremtidig eksport er blant de viktigste virkemidlene Norge kan bidra med i arbeidet med viktige klimautslipp.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, peker på at Regjeringens viktigste redskap i arbeidet med å øke produksjonen av fornybar energi er Enova.

Flertallet viser til avtale mellom departementet og Enova fra 2008, om forvaltning av midlene i Energifondet. Enova skal gjennom sin virkemiddelbruk utløse prosjekter som gir ny miljøvennlig energiproduksjon og energisparing tilsvarende 18 TWh/år innen utgangen av 2011. Basisåret er 2001. Innen utgangen av 2010 skal de bidra til minimum 4 TWh/år økt tilgang på vannbåren varme basert på nye fornybare energikilder, spillvarme og varmepumper, og minimum 3 TWh/år skal være økt produksjon av vindkraft.

Flertallet vil påpeke at Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2009 vil gi Enova til sammen 1 426 mill. kroner til energiformål. Dette vil være et vesentlig bidrag til å nå målet gjennom å øke inves-

teringer og produksjon innen fornybar energi. På bakgrunn av dette og de pågående samtaler med Sverige med mål om å etablere et norsk/svensk sertifikatmarked, mener flertallet derfor at det på nåværende tidspunkt ikke er nødvendig å utrede et eget nasjonalt marked for grønne sertifikater.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre støtter forslaget om å utrede et nasjonalt marked for grønne sertifikater. Det er viktig å få på plass gode rammevilkår for investering i fornybar energi. Dagens regjering sviktet i forhandlingene med Sverige om felles grønt sertifikatmarked, og har i ettertid brutt løftene om å levere alternative systemer som er bedre enn Sveriges ordning. Resultatet er 3 år med tapt satsing på energisektoren, til tross for at bransjen har et betydelig antall gode energiprojekter som kunne blitt realisert. Disse medlemmer konstaterer at ingen kraftprosjekter har blitt fremskyndet de siste årene, men en rekke prosjekter er utsatt eller avvirket.

Disse medlemmer viser til at det i klimaforliket var enighet om at dersom man ikke lyktes med å komme frem til et resultat om grønne sertifikater innen 1. juli 2008, vil Regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til omlegging av ordningen for fornybar elektrisitet. Ordningen må innrettes slik at den over tid legger til rette for økt utbygging av ny fornybar energi i Norge i samme størrelsesorden som en ordning med grønne sertifikater ville gitt. Samtidig må ordningen innrettes slik at den gir mest mulig ny kraftproduksjon igjen for den offentlige støtten. Disse medlemmer kan ikke se at dette punktet i klimaforliket er innfridd av Regjeringen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre vil understreke at et robust sertifikatsystem må bestå av flere land enn Norge, for å unngå et snevert marked med potensial for store prisvariasjoner i et kort tidsperspektiv. Et slikt marked vil ikke ha nødvendig tillit, og vil i så fall bare videreføre den usikkerhet og investeringsvegning som i dag eksisterer. Men under forutsetning av at man i løpet av få år får et multinasjonalt sertifikatmarked på plass, så vil et nasjonalt grønt sertifikatmarked være et fornuftig skritt på veien, ved at energibransjen får erfaringer med markedstypen. I tillegg kan man håpe at investeringer iverksettes raskere ved at aktørene stoler på at man nå har valgt en kurs.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre registrerer at rød-grønne poli-

tikere i debatten om et grønt sertifikatmarked med Sverige hevder at Norge nå må vente på avklaring med hensyn til Sveriges forpliktelser til EUs fornybardirektiv.

Disse medlemmer er svært kritisk til hvordan dagens regjering til stadighet fremstiller seg selv som ledende og historisk gode, og at det er alle andre som må få klarhet i sine prioriteringer og lignende. Denne selvtilfredsheten er en stor trussel mot norsk energibransje, fordi Norge gang på gang vil komme på etterskudd når virkeligheten innhenter oss.

Disse medlemmer mener EUs fornybardirektiv svært sannsynlig også må implementeres i Norge, og således må også Norge avklare sine forpliktelser, ikke bare Sverige. Disse medlemmer viser til de enorme satsinger som pågår innen fornybar energi i våre naboland, i EU, i USA og andre steder. Med sine enorme hjemmemarkeder, kapitaltilgang og valg av offensive virkemidler står disse landenes energiselskap etter hvert langt bedre rustet til å få suksess på det globale leverandørmarkedet.

Disse medlemmer mener det er behov for å styrke rammevilkårene for ny fornybar energi i Norge. Disse medlemmer viser til at dagens regjering da den tiltrådte høsten 2005, uttalte at den hadde som visjon at "Norge skal være en miljøvennlig energinasjon og være verdensledende innenfor utviklingen av miljøvennlig energi". I dag, tre år senere, kan vi konstatere at det er langt mellom visjon og virkelighet. I stedet for at Norge er verdensledende innen utviklingen av miljøvennlig energi, har vi en av Europas dårligste støtteordninger for ny fornybar energiproduksjon.

Disse medlemmer har merket seg at da Regjeringen vraket et felles norsk/svensk marked for grønne sertifikater, og i stedet presenterte sin nasjonale støtteordning gjennom Enova, ble 9 av 10 planlagte vindkraftprosjekter lagt bort.

Disse medlemmer merket seg Regjeringens selvtilfredshet og store ord da den høsten 2006 presenterte sin nasjonale støtteordning gjennom Enova, som skulle være et alternativ til grønne sertifikater. Disse medlemmer viser til at daværende olje- og energiminister Odd Roger Enoksen uttalte at det var

"en langsiktig satsing som savner sidestykke i Norges bestrebelser på å fremme miljøvennlige energiløsninger."

Kun om lag ett år senere måtte imidlertid Enoksens etterfølger som olje- og energiminister i den samme regjeringen, Åslaug Haga, konstatere at hun

"blir urolig når jeg registrerer at de store investeringene innenfor fornybar energi skjer utenfor Norge. Det kan vanskelig forstås på en annen måte enn at de ordningene vi har i Norge er for dårlige."

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen igjen uttrykker selvtilfredshet med egen politikk, men konstaterer samtidig at norske aktører ikke er like imponert.

Disse medlemmer merket seg at en av Norges fremste investorer innen ny fornybar energi, Fred. Olsen, på Statnetts høstkonferanse 2008 uttalte at Enova ikke bør ha ansvar for å fremme grønn energi. Disse medlemmer merket seg at Fred. Olsen var sterkt kritisk til Regjeringens arbeid for å legge om til en mer miljøvennlig energiproduksjon i Norge, og uttalte på konferansen blant annet følgende:

"Man vet alle hva som skjer når myndighetene lager en enhet som skal sitte og dele ut penger. Det tar for lang tid, og ender med at lite blir gjort. Det ser man på den realiserte delen av Enovas resultater i løpet av disse årene."

"Jeg synes ikke Enova burde ha noen ting å gjøre med grønn energi i det hele tatt", utdypet Fred. Olsen overfor Teknisk Ukeblad.

Disse medlemmer merket seg videre at han sa at:

"det eneste som vil få fart på produksjon av grønn kraft i Norge på kort tid er grønne sertifikater. Jeg har vanskelig for å forstå hva det er myndighetene egentlig vil når de ennå ikke har klart å realisere et felles marked med Sverige."

Disse medlemmer har videre merket seg at norske aktører ikke bare uttrykker kritikk mot Regjeringen, men også velger å satse på å utvikle fornybar energi utenfor Norge, særlig i Sverige og Storbritannia, på grunn av for dårlige rammebetingelser i Norge.

Disse medlemmer viser til at Dagens Næringsliv 12. november 2008 kunne melde at statens eget kraftselskap, Statkraft, vil investere 5 mrd. kroner i en vindkraftpark i Storbritannia. Samme måned ble det kjent at Fred. Olsen Renewables bygger vindkraftpark i Skottland istedenfor i Norge. I mai 2007 ble det kjent at Hammerfest Energi flytter sitt planlagte tidevannskraftverk fra Norge til Skottland, og i august samme år varslet Fred. Olsen Renewables at de flytter sin planlagte bølgekraftpark fra Karmøy til Storbritannia. Disse medlemmer viser videre til at Statkraft og Svenska Cellulosa Aktiebolaget i september 2007 etablerte et felles selskap for fornybar energi i Sverige.

Disse medlemmer viser til at det de siste årene med hyppige mellomrom har blitt vedtatt en rekke svært ulike former for støtteordninger for elektrisitetsproduksjon fra nye fornybare energikilder, slik som investeringsstøtte, grønne sertifikater og feed-in tariff, samtidig som også de skattemessige rammebetingelsene i statsbudsjettet for 2008 ble betydelig forverret, en endring som igjen ble delvis reversert i revidert nasjonalbudsjett for samme budsjettår. Stadige endringer i rammebetingelser for ny fornybar energi har skapt svært dårlig forutsigbarhet for aktørene. Det er derfor etter disse medlemmers syn viktig å finne en overgangsordning frem til et norsk/svensk felles marked for grønne sertifikater som så langt som mulig er kompatibelt med denne, samtidig som det tilfredsstillende ESAs krav i forhold til statsstøttereguleringen i EU.

Disse medlemmer mener derfor at et nasjonalt sertifikatmarked bør utredes og vurderes som en overgangsordning frem til en forhandlingsløsning om et felles norsk/svensk sertifikatmarked er på plass.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen utrede et nasjonalt marked for grønne sertifikater, og legge dette frem for Stortinget på en egnet måte i løpet av våren 2009."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Stortinget ber Regjeringen utrede et nasjonalt marked for grønne sertifikater, og legge dette frem for Stortinget på en egnet måte i løpet av våren 2009.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 8:132 (2007–2008) – om representantforslag fra stortingsrepresentantene Elisabeth Aspaker, Elisabeth Røbekk Nørve, Øyvind Halleraker og Ivar Kristiansen om å be Regjeringen utrede et nasjonalt marked for grønne sertifikater – vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 20. november 2008

Gunnar Kvasheim

leder

Erling Sande

ordfører

Vedlegg

Brev fra Olje- og energidepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 28. august 2008

Svar på Representantforslag nr 8:132 (2007-2008) - forslag om å be Regjeringen utrede et nasjonalt marked for grønne sertifikater

Jeg viser til brev av 13. juni 2008 fra Stortingets energi- og miljøkomité om representantforslag 8:132 (2007-2008) fra representantene Elisabeth Aspaker, Elisabeth Røbekk Nørve, Øyvind Halleraker og Ivar Kristiansen om å be Regjeringen utrede et nasjonalt marked for grønne sertifikater som en overgangsordning.

I klimaforliket hadde vi en bred enighet mellom regjeringspartiene og øvrige partier på Stortinget, utenom Fremskrittspartiet, om å gjenoppta drøftingene med Sverige for å utvikle et felles marked for grønne sertifikater. Det ble lagt opp til at regjeringen skulle komme tilbake til Stortinget med et forslag til omlegging av ordningen for fornybar elektrisitet der-

som det ikke lykkes å komme frem til et resultat om grønne sertifikat innen 1. juli 2008. Vi har nå på plass en forståelse med Sverige om utvikling av et felles marked for elsertifikater. Jeg vil i den forbindelse vise til mitt brev til blant annet Høyres stortingsgruppe av 27. juni, hvor jeg orienterer om forståelsen.

Det framgår av klimaforliket at fram til grønt sertifikatmarked er på plass vil investeringsstøtten til fornybar kraft innenfor dagens notifiserte ordning styrkes gjennom å åpne for høyere støttenivå for å utløse nye prosjekter. Investeringsstøtten som forvaltes av Enova SF vil dermed fungere som overgangsordning.

På denne bakgrunn ser jeg ikke nå behov for å utrede et nasjonalt marked for grønne sertifikater.